

KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY MÔN LỊCH SỬ – KHỐI 10
TỪ NGÀY 27/9/2021 ĐẾN 09/10/2021

TUẦN	Tiết	Bài	Nội dung
4 (từ 27/9-02/10/2021	4	Các quốc gia cổ đại Phương Đông	BÀI 3: CÁC QUỐC GIA CỔ ĐẠI PHƯƠNG ĐÔNG <u>A.Kiến thức cơ bản</u> 1. Sự hình thành các quốc gia cổ đại a. Điều kiện tự nhiên và sự phát triển kinh tế ❖ Điều kiện tự nhiên: - Các quốc gia cổ đại phương Đông hình thành ở lưu vực các sông lớn, sông Nin (Ai Cập), sông Hằng, sông Ấn (Ấn Độ), Hoàng Hà (Trung Quốc)... - Thuận lợi: + Đất phù sa màu mỡ, dễ canh tác, gần nguồn nước... + Thuận lợi cho sản xuất nông nghiệp và sinh sống của con người. - Khó khăn: + Thường xuyên bị lũ lụt, mất mùa... + Con người sống tập trung gắn bó với nhau để đắp đê, làm thủy lợi → nhà nước sớm hình thành. ❖ Kinh tế - Nông nghiệp là chính, bên cạnh đó còn có thủ công nghiệp và chăn nuôi. b. Sự hình thành các quốc gia cổ đại - Cơ sở hình thành: Do sự phát triển của sản xuất → phân hóa giai cấp → nhà nước ra đời. - Các quốc gia cổ đại đầu tiên xuất hiện ở phương Đông như: Ai Cập, Lưỡng Hà, Ấn Độ, Trung Quốc. 2. Chế độ chuyên chế cổ đại a. Xã hội cổ đại phương Đông - Nông dân công xã: + Là bộ phận đông đảo nhất + Có vai trò to lớn trong sản xuất + Họ là lực lượng nuôi sống xã hội. - Quý tộc:

			+ Gồm quan lại, chủ ruộng đất, tầng lữ + Họ sống sung sướng dựa vào sự bóc lột nông dân. - Nô lệ: + Là tù binh, nông dân nghèo không trả được nợ. + Họ làm việc nặng nhọc và hầu hạ tầng lớp quý tộc. b. Chế độ chuyên chế cổ đại - Đứng đầu nhà nước là vua chuyên chế, có quyền lực tối cao. - Giúp việc cho vua là bộ máy hành chính quan liêu gồm các quý tộc. <u>B. Bài tập củng cố</u> Câu 1. Tại sao cư dân trên lưu vực các dòng sông lớn ở Châu Á, châu Phi có thể sớm phát triển thành xã hội có giai cấp và nhà nước? Đặc điểm của các vùng kinh tế này là gì? => <i>Gợi ý trả lời</i> * Tại sao: - Điều kiện tự nhiên thuận lợi cho đời sống con người. Những đồng bằng ven sông đất đai màu mỡ, mềm xốp, dễ canh tác, lượng mưa đều đặn phân bố theo mùa... - Do ĐKTN thuận lợi nên khoảng 3500-2000 năm TCN, cư dân đã tập trung khá đông theo từng bộ lạc trên các thềm đất cao gần sông để sinh sống. * Đặc điểm: - Các quốc gia Phương Đông xuất hiện ở lưu vực các dòng sông lớn, hàng năm có lượng phù sa bồi đắp, dễ canh tác. - Ở đây có nhiều đất canh tác, mưa đều đặn theo mùa - Cư dân sống bằng nghề nông là chủ yếu - Ngoài nghề nông còn chăn nuôi, làm đồ gốm, dệt vải... Câu 2. Em hiểu thế nào là chế độ chuyên chế cổ đại phương Đông? => <i>Gợi ý trả lời</i> Chế độ nhà nước do vua đứng đầu, có quyền lực tối cao và một bộ máy hành chính, quan liêu giúp việc như quý tộc, tầng lữ gọi là chế độ chuyên chế cổ đại
5 (4/10 - 9/10/2021)	5	Các quốc gia cổ đại Phương	BÀI 3: CÁC QUỐC GIA CỔ ĐẠI PHƯƠNG ĐÔNG (TIẾP THEO) <u>A. Kiến thức cơ bản</u> 3. Văn hoá cổ đại phương Đông a. Sự ra đời của Lịch pháp và Thiên văn học - Ra đời do nhu cầu sản xuất nông nghiệp

		Đông (tiếp theo) - Thành tựu: + Sáng tạo ra nông lịch (1 năm có 365 ngày chia làm 12 tháng) + Một năm có 2 mùa: mùa khô và mùa mưa ... + Biết sự chuyển động của Mặt Trời, Mặt Trăng. b. Chữ viết - Ra đời do nhu cầu ghi chép và lưu giữ thông tin. - Dạng chữ đầu tiên là chữ tượng hình, sau đó là chữ tượng ý và tượng thanh - Cách ghi chép: + Người Ai Cập: Ghi chép trên giấy papiro. + Người Lưỡng Hà: Viết trên phiến đất sét rồi nung khô. + Người Trung Quốc: Khắc chữ trên mai rùa, xương thú, thẻ tre, lụa. - Ý nghĩa: Chữ viết là một phát minh lớn của loài người, nhờ đó mà chúng ta hiểu phần nào về lịch sử thế giới cổ đại. c. Toán học - Ra đời do nhu cầu tính toán trong nông nghiệp và xây dựng - Thành tựu: + Ai Cập giỏi hình học → Họ tính được số Pi = 3,16; tính diện tích tam giác, hình tròn... + Lưỡng Hà giỏi số học → Họ biết làm phép tính cộng, trừ, nhân, chia lên đến 1 triệu + Ấn Độ phát minh ra chữ số Ả Rập (0 -> 9). d. Kiến trúc - Tiêu biểu: Kim tự tháp Ai Cập, thành Babilon ở Lưỡng Hà, khu đền tháp Ấn Độ... → Ý nghĩa: Đây thực sự là những kỳ tích về sức lao động và tài năng sáng tạo của con người B. Bài tập củng cố Câu 1. Theo em cư dân cổ đại phương Đông đã có những đóng góp gì cho văn hóa của nhân loại? => <i>Gợi ý trả lời</i> Cư dân phương Đông cổ đại đã đóng góp vào nền văn hóa của nhân loại các thành tựu nổi bật ở các lĩnh vực khác nhau, thể hiện tài năng sáng tạo của con người và kì tích về sức lao động, như: - Lịch và thiên văn học: Việc tính lịch chỉ đúng tương đối nhưng nông lịch có tác dụng rất lớn đối với sản xuất nông nghiệp. - Chữ viết: Ban đầu là chữ tượng hình, sau đó là chữ tượng ý, tượng thanh. Đây là phát minh quan trọng giúp chúng ta hiểu phần nào về lịch sử thế giới cổ đại.
--	--	--

			- Toán học: các công thức sơ đẳng về hình học, các bài toán đơn giản về số học, phát minh ra chữ số 0 của người Ấn Độ,... - Kiến trúc: các công trình kiến trúc thể hiện sự kì tích về sức lao động và sự sáng tạo của con người: Kim tự tháp Ai Cập, vườn treo Ba-bi-lon, ... Câu 2. Em ấn tượng với thành tựu văn hóa nào của cư dân cổ đại phương Đông? Vì sao? => <i>Gợi ý trả lời</i> HS có thể nêu ra các thành tựu mà mình ấn tượng (ví dụ: Kim tự tháp Ai Cập, số học của người Lưỡng Hà,...) và nêu lí do mà mình ấn tượng (ví dụ: vì công trình đồ sộ, kì vĩ,...)
--	--	--	--